

ВЕТРОПАРК ЧИБУК, СРБИЈА

Фаза 2 – „Чибук 2”

Процена утицаја на животну средину и социјална питања
Нетехнички резиме

Новембер 2023

Садржај

1	Увод	3
2	Контекст пројекта	3
3	Због чега је потребан ветропарк „Чибук 2“?	5
4	Алтернативе пројекта	6
5	Усклађивање са захтевима прописа Републике Србије	6
6	Како ради ветрогенератор?	9
7	Опис пројекта ВП „Чибук 2“	10
7.1	Пристап локацији	11
7.2	Изградња ветропарка	11
7.3	Рад ветропарка	13
7.4	Замена ветротурбина или уклањање ветропарка	13
8	План реализације пројекта	13
9	Израда Студије о процени утицаја на животну средину и социјална питања	14
9.1	Сprovedена истраживања постојећег стања	14
10	Налази Студије о процени утицаја на животну средину и социјална питања	16
10.1	Производња електричне енергије из обновљивих извора	16
10.2	Заузимање земљишта	16
10.3	Утицај на станишта, флору и фауну	16
10.4	Социо-економска питања	17
10.5	Утицај на пејзаж и визуелни утицај	17
10.6	Ефекат треперења сенке	18
10.7	Утицај на саобраћај и путеве	18
10.8	Утицај буке током рада ветротурбина	18
11	План укључивања заинтересованих страна	19

Садржај слика

Слика 2-1	Постојећи ветропарк „Чибук 1“	3
Слика 2-2	Просторни распоред ВП „Чибук 2“	4
Слика 6-1	Изглед генеричке ветротурбине	9
Слика 7-1	Планирани просторни распоред ТС „Чибук 2“ и проширеног ПРП „Чибук 1“	11

Садржај табела

Табела 5-1	Услови заштите животне средине које су прописали надлежни органи	7
Табела 7-1	Произвођачи и модели ветротурбина које Носилац пројекта разматра	10
Табела 9-1	Истраживања и анализе спроведене за потребе процене утицаја	15

1 Увод

Предузеће Čibuk 2 Wind Energy д.о.о. из Београда (даље у тексту: „Č2WE” или Носилац пројекта) намерава да реализује другу фазу развоја постојећег ветропарка „Чибук” који се налази у јужном Банату у Војводини. Планирани ветропарк „Чибук 2” се налази на локацији која има пољопривредну намену а власници земљишта ће бити у могућности да наставе да обрађују земљу током целокупног радног века ветропарка.

С обзиром на то да Носилац пројекта разматра да затражи финансијску подршку међународне финансијске институције или комерцијалне банке, процена утицаја планираног ветропарка на животну средину и социјална питања је извршена у складу са добром међународном индустријском праксом. То значи да је осим усклађивања са захтевима прописа Републике Србије, урађена и Студија о процени утицаја на животну средину и социјална питања у складу са Екваторијалним принципима и смерницама заштите животне средине и социјалних питања Међународне финансијске корпорације (ИФЦ).

У овом Нетехничком резимеу представљени су кључни налази Студије о процени утицаја на животну средину и социјална питања планираног ветропарка „Чибук 2” (даље у тексту: „Пројекат”). Нетехнички резиме садржи опис пројекта, опис локације, користи које би развој пројекта могао имати за регион и Републику Србију и представља мере за ублажавање свих потенцијално значајних негативних утицаја на животну средину и социјална питања који су идентификовани током процене утицаја.

За додатне информације можете посетити интернет страницу пројекта (<http://www.cibuk2.rs/>) или контактирати Čibuk 2 Wind Energy д.о.о:

Поштанска адреса: Ресавска 23, 11000 Београд, Србија

E-mail: cibuk2@greenenergymotion.com

2 Контекст пројекта

Прва фаза пројекта „Чибук” је у комерцијалном раду од априла 2019. године. ВП „Чибук 1” се састоји од 57 ветрогенератора појединачне називне снаге 2,78 MW, укупног инсталисаног капацитета 158 MW. „Чибук 1” је тренутно највећа ветроелектрана у Србији. Током 2020. године „Чибук 1” је испоручио 368,33 GWh електричне енергије у преносну мрежу. Друга фаза развоја пројекта - „Чибук 2” подразумева додатних максимално 25 ветрогенератора чиме ће укупан инсталисани капацитет бити повећан на 313 MW. Пројекат „Чибук” се у општини Ковин, око 40 km североисточно од Београда.

Слика 2-1 Постојећи ветропарк „Чибук 1”

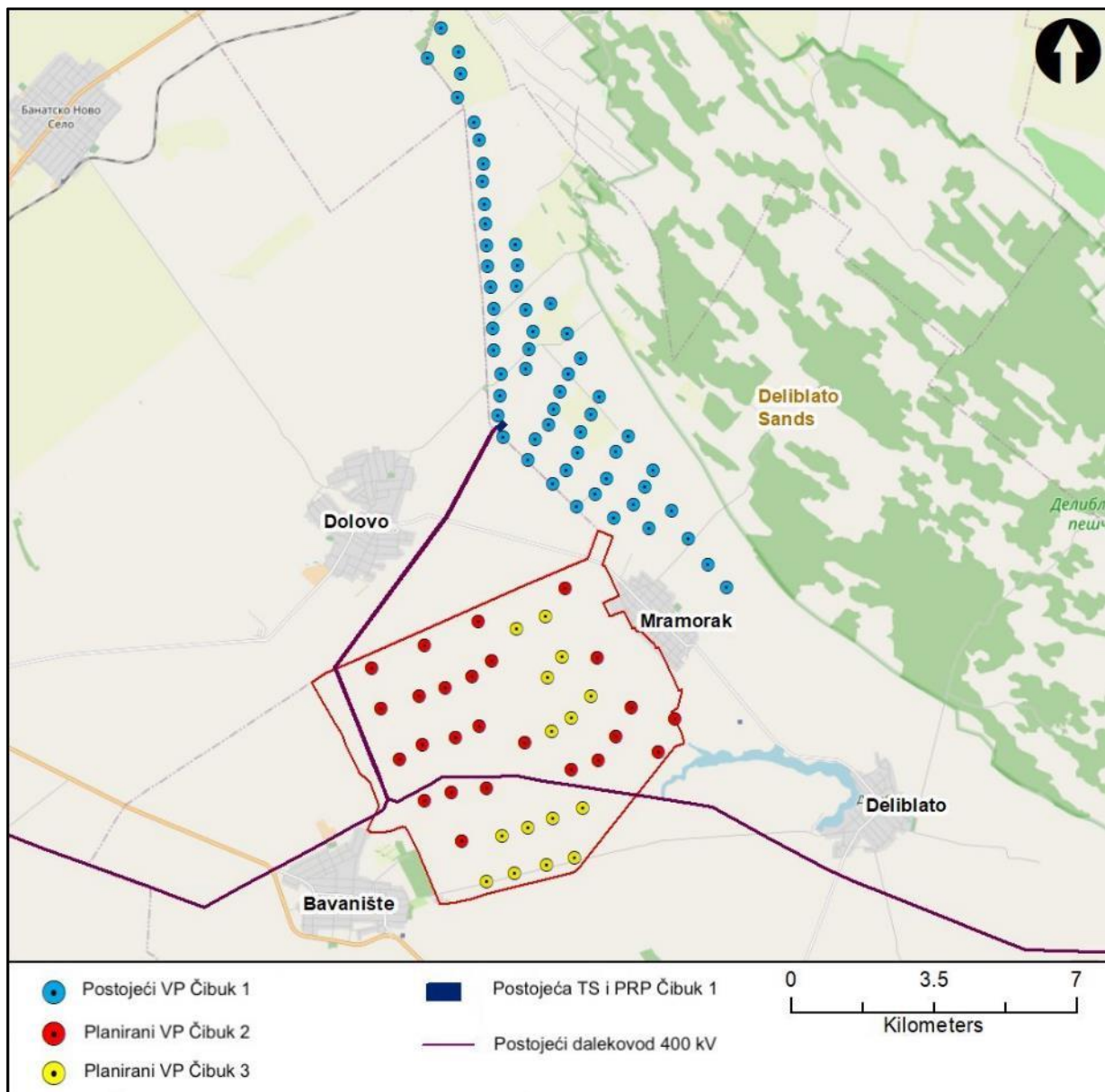

Након што је прва фаза развоја пројекта „Чибук” реализована, у индустрији ветрогенератора дошло је до значајних технолошких унапређења и нова генерација ветрогенератора је већих димензија и веће појединачне називне снаге. Носилац пројекта за „Чибук 2” планира постављање ветрогенератора појединачне називне снаге 6,1 MW што значи и да се планирани инсталисани капацитет од 155 MW може достићи са двоструко мањим бројем ветрогенератора него што је био случај са „Чибуком 1”.

Носилац пројекта планира да у будућности реализује и трећу фазу пројекта „Чибук” („Чибук 3”) где би било постављено још максимално 15 додатних ветрогенератора. Првобитна намера да се „Чибук 2” и „Чибук 3” реализују истовремено није била могућа услед постојећих ограничења у капацитету преносног система. Значајно је напоменути да се планирани ветрогенератори „Чибук 3” налазе унутар планског обухвата „Чибук 2”.

На слици (Слика 2-2) приказан је просторни распоред ветрогенератора „Чибук 2” и њихов просторни однос са постојећим ВП „Чибук 1” и планираним ВП „Чибук 3”.

Слика 2-2 Просторни распоред ВП „Чибук 2”

Планирани ВП „Чибук 2” се налази на равничарском и отвореном терену. На локацији постоји мрежа мелиорационих канала који су без воде током већег дела године. Локацију пресеца мрежа макадамских сеоских (атарских) путева којима је могућ приступ појединачним парцелама. У месецима са падавинама ови путеви су због блата непроходни за обична возила.

Земљиште на локацији се у потпуности користи за пољопривредну производњу. Главне ратарске културе су кукуруз и сунцокрет. Унутар локације нема пољопривредних објеката, присутна је само једна мања викенд кућа.

„Чибук 2” ће бити прикључен на преносну мрежу преко постојећег високонапонског далековода 400 kV. Додатну инфраструктуру ветроелектране ће чинити следеће:

- Проширење постојећег прикључно-разводног постројења (ПРП) 400 kV „Чибук 1“ доградњом једног трансформаторског поља;
- Нова трансформаторска станица ТС 33(35)/400 kV „Чибук 2“ са једним енергетским трансформатором снаге до 180 MVA;
- Приступни путеви за приступ сваком приступно-манипулативном платоу и приступном путу по парцели до ветротурбина. Постојећи атарски путеви ће бити проширени, реконструисани, уз обезбеђење савременог носећег застора и осталих саобраћајних елемената;
- Кабловска мрежа служи за повезивање ветротурбина са трафо-станицом и састоји се од подземних електроенергетских водова напонског нивоа 35 kV и телекомуникационих водова, којима је сваки појединачни ветрогенератор повезан са трафо-станицом;
- Приступно-манипулативни платои за монтажну–демонтажне радове са приступним путем од атарског пута, представљају уједно и површине неопходне за несметано функционисање и одржавање ветрогенератора.

Реализација ветропарка „Чибук 2” подразумева следеће кључне активности:

- Куповину или закуп парцела земљишта за постављање ветротурбина;
- Унапређење постојећих шумских путева како би се омогућио приступ за грађевинску механизацију и возила као и техничарима за одржавање током рада ветропарка;
- Рашчишћавање земљишта за потребе темељних платоа ветротурбина и манипулативно-приступних платоа за одржавање ветротурбина;
- Ископ и изградњу темељних платоа;
- Транспорт вангабаритних компоненти ветротурбина до локације;
- Монтажу ветротурбина помоћу кран дизалица;
- Изградњу припадајуће инфраструктуре (подземна електрична и оптичка кабловска мрежа, трафостаница и прикључак на преносну мрежу);
- Рад ветротурбина у периоду од око 25 година; и
- Замена или уклањање ветропарка по истеку радног века ветротурбина.

3 Због чега је потребан ветропарк „Чибук 2”?

„Чибук 2” представља другу фазу развоја постојећег ветропарка „Чибук”. Сврха ветропарка „Чибук” је производња електричне енергије из обновљивих извора која ће бити испоручивана у преносну мрежу. Енергетски сектор Републике Србије је веома зависан од фосилних горива а коришћење поуздане, обновљиве енергије ветра ће допринети да се постепено смањује удео загађујућих фосилних горива у производњи електричне енергије. Пројекат ће представљати допринос опредељењу Владе Републике Србије да омогући развој енергетских пројеката из обновљивих извора.

Планирани ветропарк „Чибук 2” је потребан јер ће допринети:

- Наредној фази развоја постојећег ветропарка;
- Производњи електричне енергије из обновљивих извора која ће допринети националним циљевима Републике Србије за смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште;
- Енергетској диверсификацији Републике Србије тј. смањењу зависности од фосилних горива;
- Смањењу увоза електричне енергије;
- Производњи електричне енергије за снабдевање око 150.000 домаћинстава;

- Спречавању емисије око 401.190 тона угљен-диоксида годишње који би био емитован да се иста количина електричне енергије производи из фосилних горива;
- Смањењу годишње емисије загађујућих материја из постојећих термоелектрана на лигнит: око 12.700 тона сумпор-диоксида, 1.470 тона оксида азота и 512 тона суспендованих честица.

4 Алтернативе пројекта

Карактеристике локације пројекта су оптималне за производњу енергије из ветра а неповољне за већину других технологија обновљивих извора енергије. Соларна енергија би могла да се користи на локацији али би то подразумевало веће потребне површине и губитак значајно веће површине пољопривредног земљишта. Један од закључака Прелиминарне процене утицаја на животну средину (енг. *Scoping Study*) која је претходила Студији о процени утицаја је био и да је производња електричне енергије из енергије ветра адекватна технологија за предметну локацију и њено шире подручје.

5 Усклађивање са захтевима прописа Републике Србије

Прописима Републике Србије о процени утицаја пројекта на животну средину захтевано је да ветроелектране инсталисане снаге 10 MW или више буду предмет поступка процене утицаја на животну средину. Да би пројекат било могуће реализовати, било је потребно дефинисати плански основ Планом детаљне регулације (ПДР). Носилац израде ПДР је било Одељење за урбанизам и стамбено-комуналне послове, Општинске управе Општине Ковин. Током израде ПДР били су узети у обзир сви подаци и услови добијени од надлежних органа, организација, институција и јавних предузећа.

Као саставни део ПДР израђује се и стратешка процена утицаја планског решења на животну средину. Дозволе и услове за пројекат издају надлежни органи аутономне покрајине Војводина и министарства Републике Србије.

ПДР за пројекат ВП „Чибук 2” и Извештај о стратешкој процени плана на животну средину усвојени су у јуну 2021. године. ПДР предвиђа постављање укупно 41 ветрогенератора, називне снаге до 7,5 MW, висине стуба до врха лопатице до 240 m и са пречником ротора до 190 m. Укупна инсталисана снага комплекса износи до 315 MW.

По усвајању ПДР, Носилац пројекта је приступио исходовању Локацијских услова. Локацијски услови садрже све урбанистичке, техничке и друге услове и податке потребне за израду техничке документације пројекта. У складу са тим, Локацијски услови садрже и услове заштите животне средине. Исти имаоци јавних овлашћења и надлежни органи који издају услове за ПДР, учествују и у издавању услова за Локацијске услове.

На основу ПДР, за пројекат „Чибук 2” су издати Локацијски услови у јулу 2022. који дозвољавају пројекат инсталисане снаге до 155 MW са до 25 стубних места. Дозвољена максимална висина ветрогенератора до врха лопатице је 240 m, максимални пречник ротора је 190 m, максимална дужина лопатице је 95 m, а максимална висина стуба је 160 m.

У табели (Табела 5-1) приказан је кратак преглед услова заштите животне средине који су условима и дозволама надлежних органа дефинисани за пројекат ВП „Чибук 2”.

Табела 5-1 Услови заштите животне средине које су прописали надлежни органи

Документ	Датум издавања	Услови заштите животне средине
Решење о енергетској дозволи	Није још издато	Дозвола се не односи на услове заштите животне средине.
Решење о локацијским условима	Јул 2022.	<p>Пројектовање и претходни радови:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ветроелектрана може имати највише до 25 ветрогенератора, висине до врха лопатице максимално 240 m. • Хоризонтална удаљеност између два суседна ветрогенератора мора бити минимално висина једног ветрогенератора до врха лопатице. • Ветрогенератори морају бити обележени у складу са прописима који уређују обележавање објеката који се сматрају препрекама за цивилни саобраћај. • Носилац пројекта ће обезбедити да на локацији ветропарка не настају дивље депоније комуналног, грађевинског или другог отпада. • Минимално растојање између постојећих мелиорационих канала на локацији и трасе подземних каблова мора бити 5 m. • Носилац пројекта ће пре почетка земљаних радова обезбедити средства и ангажовати Завод за заштиту споменика у Панчеву да изврши заштитно археолошко ископавање у I зони заштите која обухвата стубове бр. 1, 8, 12, 18 и 33. <p>Извођење пројекта:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Темелји ветрогенератора биће изграђени и одржавани тако да не буде могуће укопавање сисара који воде подземан начин живота (потенцијални плен птица грабљивица). • Носилац пројекта ће обезбедити да сва оштећења мелиорационих канала и негативне последице по водни режим и канале, проузроковане током изградње, у најкраћем року санира о сопственом трошку, ради успостављања стања које је постојало пре него што је штета настала. • Није дозвољено формирање бетонских лежишта стубова на воденим стаништима: барама, депресијама на пољопривредном земљишту (водолеже), локвама или другим хидрографским целинама. • Носилац пројекта ће ангажовати Завод за заштиту споменика у Панчеву за вршење сталног археолошког надзора током извођења земљаних радова на изградњи темелјних и манипулативних платоа стубова бр. 7, 11, 16, 19, 22, 23, 25, 27, 28, 31 и трасе инсталација између њих (II зона заштите). • Уколико током извођења радова, Извођач наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете, одмах и без одлагања ће прекинути радове и о томе обавестити Завод за заштиту споменика културе у Панчеву и предузети мере да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува на месту и у положају у коме је откривен. • Уколико се у току радова наиђе на геолошка или палеонтолошка документа (фосили, минерали, кристали и др.) која би могла представљати заштићену природну вредност, налазач је дужан да пријави Министарству заштите животне средине, у року од осам дана од дана проналаска и предузме мере заштите од уништења, оштећивања или крађе до доласка овлашћеног лица.

Документ	Датум издавања	Услови заштите животне средине
		<p>Рад ветроелектране:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Носилац пројекта ће омогућити да ветроелектрана буде опремљена тако да се обезбеди континуално праћење прелаза птица и слепих мишева изнад територије коју заузима ветроелектрана, у складу са Правилником о специјалним техничко-технолошким решењима која омогућавају несметану и сигурну комуникацију дивљих животиња, „Сл. гласник РС“ бр. 72/2010. • Реализовати мониторинг фауне птица и слепих мишева након изградње и пуштања у рад ветроелектране, са посебним акцентом на степском соколу (<i>Falco cherrug</i>) и делу предметног простора удаљеном мање од 1 km од Специјалног резервата природе „Краљевац“, у трајању од најмање годину дана.
Решење о грађевинској дозволи	Други квартал 2023.	Дозвола се не односи на услови заштите животне средине. Студија о процени утицаја на животну средину (на коју није неопходно да је издата сагласност) је саставни део документације за дозволу.
Пријава радова	Четврти квартал 2023.	Сагласност на Студију о процени утицаја на животну средину је предуслов за Пријаву радова и подразумева будуће спровођење мера ублажавања наведених у Студији.
Водна дозвола	По завршетку изградње (први квартал 2026.)	Водном дозволом биће прописани услови управљања отпадним водама током рада ветроелектране као и услови заштите постојећих мелиорационих канала на локацији.

6 Како ради ветрогенератор?

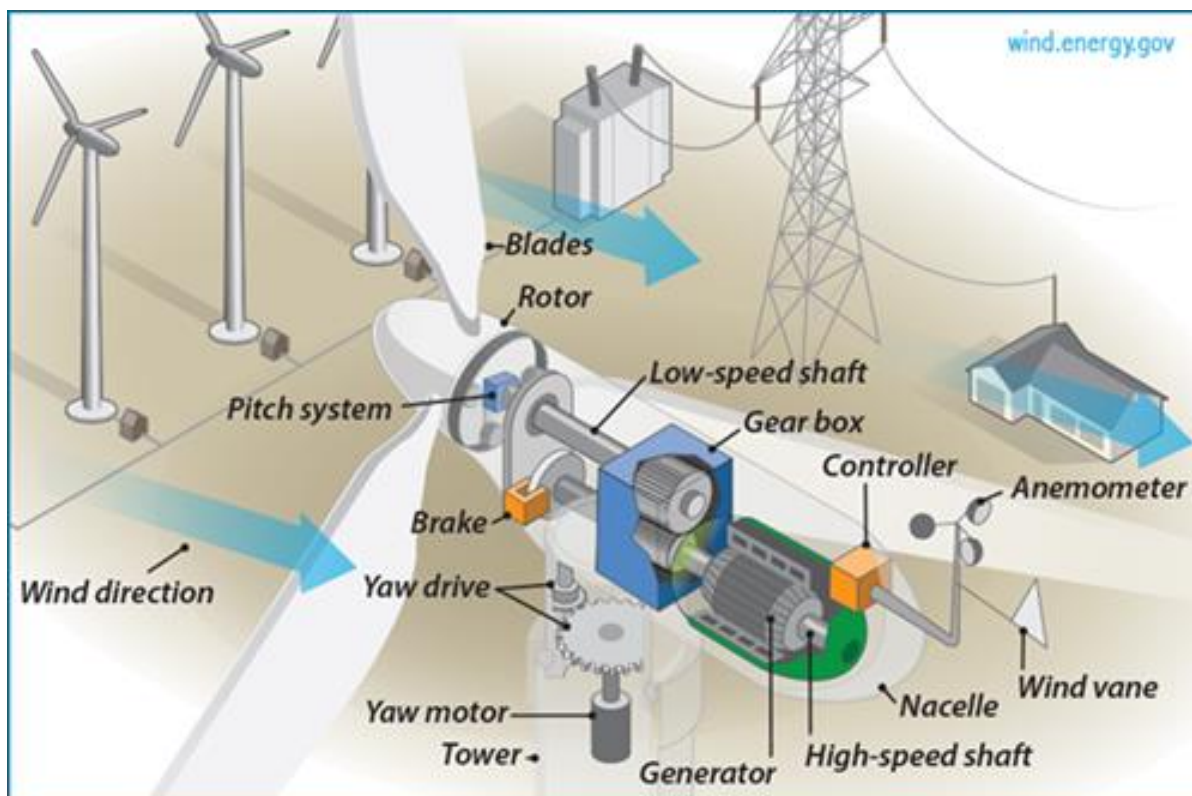
Ветрогенератор се састоји од три главна елемента: шупљег челичног стуба, гондоле и лопатица ротора које су од фибергласа. Лопатице су причвршћене за ротор на предњој страни гондоле. У гондоли се налазе генератор, мултипликатор, трансформатор и контролни системи / електричне компоненте (Слика 6-1).

Технолошки поступак производње и дистрибуције електричне енергије коришћењем снаге ветра може се укратко описати на следећи начин:

- Снага ветра окреће лопатице (елисе) ветротурбина;
- Окретање лопатица узрокује окретање ротора који кинетичку енергију ветра претвара у механичку енергију која се помоћу генератора претвара у електричну енергију;
- Трансформатор унутар ветротурбине подиже напон ради даљег преноса подземним кабловима до централне трафо-станице која се налази у самом комплексу;
- У централној трафостаници напон се подиже како би се ускладио са напоном у националној преносној мрежи;
- Произведена електрична енергија се предаје у мрежу и даље преноси ка корисницима.

Гондола ветротурбине се ротира помоћу „yaw” регулације (погона за скретање) тако да се ротор увек окрене ка тренутном смеру ветра. Ово је слично позиционирању једара на броду. Смер ветра се прати мерачем смера а брзина ветра анемометром. Сваки ветропарк има свој мерни стуб опремљен метеоролошким сензорима.

Слика 6-1 Изглед генеричке ветротурбине

Када ветар достигне и одржи константну брзину вишу од 3 m/s, лопатице ветротурбине почињу да се окрећу у смеру казаљке на сату. Осовина ротора полако покреће мултипликатор који претвара механичку енергију у електричну кроз електрични генератор (који се окреће много већом брзином од ротора).

При константној брзини ветра од 3 m/s (на висини гондоле) ветротурбина ће генерисати снагу од око 20 kW. При брзини од 6 m/s, производња је око 0,600 MW, а затим нагло расте до максималне производње при брзини ветра од 10 до 12 m/s (на висини гондоле) када ветротурбина производи номиналну снагу, 6,1 MW у овом случају.

При брзинама ветра већим 25 m/s (на висини гондоле), контролни систем ветротурбине зауставља њен рад из безбедносних разлога и спречавања механичког хабања. Лопатице се заустављају регулацијом њиховог нагиба.

Највећи део произведене електричне енергије из ветротурбина испоручује се у преносну мрежу док се мала количине електричне енергије користи за сопствену потрошњу ветротурбина (нпр. погон за скретање и погон контроле нагиба) и осталих објеката ветропарка.

Рад сваког ветрогенератора контролисан је његовим рачунарским системом. Рад ветрогенератора се прати из командне собе на локацији ветропарка, али се њиховим радом може управљати и на даљину. Уобичајено је да произвођачи ветротурбина даљински прате рад својих ветротурбина континуирано, 24 сата дневно, 365 дана у години.

7 Опис пројекта ВП „Чибук 2”

Укупна површина планског обухвата ВП „Чибук 2” је 4.750 ha земљишта које се превасходно користи за пољопривредну производњу (примарно кукуруз и сунцокрет). Ветропарк и припадајућа инфраструктура ће заузети мање од 1% расположивог земљишта, тј. више од 99% површине локације ће задржати пољопривредну намену.

У време израде овог документа Носилац пројекта још увек није одабрао произвођача и модел ветротурбине. Носилац пројекта разматра четири добављача од којих је сваки реномирана компанија за пројектовање, извођење и одржавање ветротурбина. Модели ветротурбина који се разматрају су наведени у Табела 7-1.

Табела 7-1 Произвођачи и модели ветротурбина које Носилац пројекта разматра

Потенцијални произвођач и модел	Појединачна називна снага (MW)	Пречник ротора (m)	Висина ротора (m)
General Electric (GE)	6.1	158	151
Nordex	5.7	163	107.5
Siemens Gamesa (SG)	6.2	170	165.0
Vestas	5.6	162	125.0

С обзиром на то да се разматрани модели ветротурбина разликују и по капацитету и по димензијама, Студија о процени утицаја на животну средину и социјална питања је у обзир узела тренутно преференцијални модел ветрогенератора - GE Cypress 6.1-158. Укупна висина ове ветротурбине до врха лопатице је 240 m.

Због висине ветротурбина неопходно је изградити адекватне темеље. Темељна плоча ће бити површине око 550 m² и налазиће се на дубини од око 3,5 m. У зависности од геомеханичких услова тла за неке од темељних конструкција биће неопходно постављање шипова. Локација постројења за производњу бетона за темеље још увек није одређена али ће се највероватније налазити ван локације ветропарка.

Локацију ветропарка пресеца високонапонски надземни електрични далековод 400 kV у правцу југ-запад-север на који је повезано и постојеће прикључно-разводно постројење (ПРП) 400 kV „Чибук 1”. ПРП је у власништву и надлежности „Електромереже Србије”.

Ветропарк ће бити прикључен на преносну мрежу преко постојећег ПРП 400 kV „Чибук 1” који је потребно доградити једним трансформаторским пољем у циљу обезбеђења прикључења ветропарка „Чибук 2” и преко трансформаторске станице ТС 33(35)/400 kV „Чибук 2” коју је потребно изградити (

Слика 7-1). У трафостаници предвиђа се уградња једног енергетског трансформатора снаге до 180 MVA.

Слика 7-1 Планирани просторни распоред ТС „Чибук 2“ и проширеног ПРП „Чибук 1“

У оквиру комплекса трафостанице „Чибук 2“ налазиће се и командна соба. Радно време командне собе ће бити од 8 до 16 часова, радним данима. У оквиру комплекса трафостанице предвиђене су и санитарне просторије као и просторије за стручни тим ангажован за руковођење и одржавање ветротурбина („О&М“) и стручни тим који управља ветропарком.

7.1 Приступ локацији

Приступ локацији ветропарка „Чибук 2“ је могућ општинским путем Долово – Мраморак (на североистоку) и државним путем бр. 14 око Баваништа а затим општинским путем (на јужној страни локације). Комплексу трафостанице је могуће приступити и из правца Долова (Детелинска улица).

На локацији већ постоји мрежа атарских путева који ће остати на располагању локалним становницима и власницима земљишта. Носилац пројекта је где год је то било могуће позиционирао ветротурбине у близини постојећи атарских путева. Ови путеви ће морати да буду проширени и ојачани да би могли да се користе за транспорт грађевинске механизације, кран дизалица и компоненти ветрогенератора. Током рада ветропарка ови путеви ће бити коришћени за приступ до ветротурбина за потребе одржавања. Укупна дужина планираних приступних путева је око 57 km.

7.2 Изградња ветропарка

Носилац пројекат планира да пројекат реализује по систему „кључ у руке“ односно у складу са ”Engineering-Procurement-Construction (EPC)“ условима уговора и изабере једног или више „EPC“ извођача за грађевинске радове, укључујући темеље ветротурбина, приступне путеве и приступно-манипулативне платое. Специјализовани извођачи би били ангажовани и за изградњу трафостанице и проширење ПРП.

Главне активности у фази изградње ће бити следеће:

- Припрема и рашчишћавање локације за централно складиште материјала;
- Успостављање инжењерског насеља;
- Изградња путне инфраструктуре у функцији комплекса;
- Изградња темељних конструкција стубова ветротурбина;
- Изградња приступно-манипулативних платоа стубова;

- Уградња и монтажа опреме ветротурбина;
- Изградња трафостанице станице и ПРП за потребе прикључења ветропарка;
- Повезивање на електричну преносну мрежу;
- Пуштање у рад;
- Пејзажно уређење у подножју стубова ветротурбина;
- Завршно облагање приступних путева и приступно-манипулативних платоа.

Централно складиште и инжењерско насеље ће бити привременог карактера и по завршетку изградње биће уклоњени. На овом простору ће бити складиштен материјал, грађевинска механизација, отпад, канцеларије. Такође ће бити формиран паркинг за раднике и посетиоце.

Због висине ветротурбина неопходно је изградити адекватне темеље. Темелна плоча ће бити површине око 550 m² и налазиће се на дубини од око 3,5 m. У зависности од геомеханичких услова тла за неке од темелних конструкција биће неопходно постављање шипова. За изградњу темелја једне ветротурбине потребно је око 1.000 m³ бетона. Локација постројења за производњу бетона за темеље још увек није одређена али ће се највероватније налазити ван локације ветропарка. Челични шипови ће вероватно бити набављени од локалног добављача. Приступно-манипулативни платои ветротурбина ће бити појединачне површине око 2.000 m². Платои ће бити прекривени сабијеним дробљеним каменом добијеним из позајмишта у централној Србији. Песак и шљунак ће бити транспортован из Београда, Панчева или Новог Сада.

Постављање ветротурбина захтева две или евентуално три кран дизалице. Највећа дизалица се до градилишта транспортује камионом и монтира на лицу места. На свакој позиције ветротурбине биће изграђен приступно-манипулативни плато (од сабијеног дробљеног камена) за кран дизалице. Ови платои ће остати и током радног века ветропарка. Тамо где терен дозвољава, кран дизалица ће се кретати сопственим погоном од једног до другог приступно-манипулативног платоа. Ако је терен неодговарајући (превише мекан, влажан или стрм), кран дизалица ће можда морати да се демонтира и помери дуж сервисног пута а затим поново монтира на позицији следеће ветротурбине.

Компоненте турбине ће бити постављене на приступно-манипулативни плато пре него што буду подигнуте и монтиране. Основа стуба се причвршћује за темелну конструкцију. Сваки део стуба се подиже на своје место и причвршћује за део испод. Лопатице се могу причврстити за ротор пре подизања на гондолу или се могу фиксирати када је ротор на свом месту; ово зависи од произвођача турбине.

Мањи кранови ће бити премештени са једне позиције ветротурбине на другу дуж сервисних путева. Постојећи шумски путеви ће бити проширени и унапређени у иницијалној фази изградње, ради повезивања локација ветротурбина и комплекса трафостанице. Сервисни путеви ће бити изграђени у складу са спецификацијама сличним приступним путевима, укључујући припрему коловоза, контролу атмосферских вода и постављање шљунка где је потребно. Сервисни путеви који ће бити широки око 4 до 6 m, опет слично приступним путевима.

Подземни електроенергетски водови напонског нивоа 33 kV и телекомуникациони водови биће полагани на дубину од око 1 m у ровове дуж приступних путева. Ископани материјал ће бити искоришћен за затрпавање ровова.

Иако произвођач ветротурбина још није изабран, извесно је да ће ветротурбине бити произведене ван Србије. Компоненте ветротурбина ће у Србију бити допремљене речним транспортом Дунавом и истоварене у луци Панчево. Од Панчева до локације ветропарка биће организован вангабаритни друмски транспорт. Тренутно се разматра неколико опција за трасу вангабаритног транспорта. Најдужа траса је дуга око 45 km преко Банатског Новог Села и Владимировца. Остале трасе су краће (од 20 до 25 km) и иду од Панчева до Баваништа различитим путевима.

Компоненте ветротурбина ће бити транспортоване специјализованим возилима на следећи начин:

- Делови стуба – пет терета по турбини (горњи део, средњи 1, средњи 2, средњи 3, доњи део), сваки део се превози посебно.
- Ротор - један терет по турбини.
- Лопатице – три терета по турбини, сваки се превози засебно.
- Гондола – један терет по турбини.
- Генератор и мултипликатор - један терет по турбини.

Конвоји специјализованих возила ће имати обавезну полицијску пратњу. На путу до локације конвоји ће проћи у близини неколико насеља. Становници сваког насеља ће бити правовремено обавештени о датуму и времену проласка конвоја.

7.3 Рад ветропарка

За рад ветроелектране биће неопходно да Носилац пројекта формира стручни тим за рад и одржавање. Основне руководеће позиције у тиму ће бити следеће:

- Директор ветроелектране;
- Оперативни директор;
- Директор одржавања.

За питања заштите животне средине и социјална питања биће одговоран оперативни директор.

Командна соба ветропарка ће се налазити у склопу комплекса трафостанице „Чибук 2“. У командној соби ће бити стручни тим предузећа ангажованог за руковођење и одржавање ветротурбина („О&М“) радним данима од 08:00 до 16:00. Стручни тим ће такође бити у приправности за реаговање у случају кварова или ванредних догађаја на ветротурбинама.

Предузеће ангажовано за руковођење и одржавање ветротурбина ће вршити и стално даљинско праћење њиховог рада, ван локације ветропарка. У случају било каквих оперативних проблема, О&М извођач ће најпре покушати даљински да их реши и пошаље одговарајуће информације локалном тиму у Србији.

Рад трафостанице „Чибук 2“ ће бити у надлежности Носиоца пројекта док ће прикључно-разводним постројењем и далеководом као и до сада управљати „Електро mreжа Србије“.

7.4 Замена ветротурбина или уклањање ветропарка

Радни век ветроелектране је око 30 година. Када се радни век буде приближио крају биће извршена процена да ли ветропарк треба да престане са радом и буде уклоњен или ће бити извршен ремонт ради продужетка животног века (тзв. „Repowering“), заменом ветротурбина или потребног броја њихових делова. Замена ветротурбина новим ветротурбинама веће инсталисане снаге може продужити радни век ветропарка за додатних 30 година.

Уклањање ветроелектране не представља сложен захват. Укључује демонтажу турбина, уклањање темеља и затварање градилишта. Челик и други материјали који се могу искористити биће рециклирани. Инертни материјали који се не могу поново користити или рециклирати биће збринути на одговарајућу депонију.

Бетонски темељи се обично разграђују и уклањају са површине терена, тј. до дубине од 1 m. Земљиште на локацији ће бити рехабилитовано и враћено у стање као и пре постојања ветроелектране када је имало пољопривредну намену. Све зоне које су биле привремено коришћене и где је дошло до сабијања земљишта биће рехабилитоване.

Трафостаница и далековод могу да буду коришћени и по затварању ветропарка.

Подземни електрични каблови се постављају на дубини од најмање 1,2 m и по престанку рада ветропарка каблови ће бити остављени укупани.

8 План реализације пројекта

У време израде овог документа, планирани рокови за реализацију пројекта су следећи:

- Почетак изградње: први квартал 2024. године;
- Изградња приступних и сервисних путева: од првог квартала 2024. до другог квартала 2024. године;
- Изградња темељних и приступно-манипулативних платоа: од првог квартала 2024. до четвртог квартала 2024. године;
- Изградња трансформаторске станице и проширење постојећег прикључно-разводног постројења: други квартал 2024. године;

- Повезивање на постојећи далековод 400 kV и преносну мрежу: други квартал 2025. године;
- Постављање ветротурбина: од другог квартала 2025. до четвртог квартала 2025. године.

9 Израда Студије о процени утицаја на животну средину и социјална питања

У складу са захтевима међународних финансијских институција, 2021. године је урађена Прелиминарна процена утицаја на животну средину и социјална питања (енг. *Environmental & Social Scoping Study*). Сврха Прелиминарне студије је била да се идентификују најзначајнији потенцијални утицаји планираног ВП „Чибук 2” и утврди план рада на самој Студији о процени утицаја.

Прелиминарна процена утицаја је указала на аспекте животне средине и социјалних питања који би могли бити под негативним али и позитивним утицајима пројекта. Задатак наредне фазе – Студије о процени утицаја на животну средину и социјална питања је био да сваки од идентификованих утицаја анализира у складу са његовим значајем и предложи техничке и организационе мере за ублажавање ових утицаја. Студија је урађена у јесен 2022. године.

Све мере за ублажавање утицаја су садржане и у Плану управљања и праћења заштите животне средине и социјалних питања за пројекат (енг. *Environmental & Social Management and Monitoring Plan*). План је саставни део Студије и Носилац пројекта ће га укључити у свој систем управљања да би наведене мере биле и примењене.

У Прелиминарној процени утврђено је да Студијом морају детаљно бити анализирани следећи потенцијални утицаји:

- Утицај на фауну птица;
- Утицај на фауну слепих мишева;
- Кумулативни утицај са другим ветропарковима;
- Утицај на пејзаж и визуелни утицај;
- Утицај на социо-економска питања;
- Ефекат треперења сенке;
- Утицај на саобраћај и путеве;
- Утицај буке услед рада ветротурбина;
- Утицај климатских промена.

Осим тога, било је потребно анализирати и:

- Утицај буке током изградње и уклањања ветропарка;
- Утицај на непокретна културна добра;
- Утицај на површинске воде;
- Утицај на земљиште и подземне воде;
- Безбедност авио-саобраћаја и физичко ометање радарских система;
- Електромагнетне сметње и сметње за телекомуникације;
- Утицај на услуге екосистема;
- Утицај на квалитет ваздуха;
- Утицај на здравље и безбедност локалне заједнице.

9.1 Сprovedена истраживања постојећег стања

За потребе рада на Студији спроведена су теренска и кабинетска истраживања ради прикупљања података на основу којих би се могли проценити потенцијални утицаји. Кратак преглед истраживања приказан је у Табела 9-1.

Табела 9-1 Истраживања и анализе спроведене за потребе процене утицаја

Потенцијални утицај	Спроведена истраживања и анализе
Утицај на фауну птица	<p>Спроведен је свеобухватни програм праћења локалних и регионалних популација птица током периода од годину дана. Ово је укључивало:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Истраживања летне активности у осматрачким тачкама, • Цензус гнежђења грабљивица, • Цензус гнежђења птица пољопривредних станишта (трансекти), • Праћење за потребе карактеризације критичних станишта. <p>Истраживања у осматрачким тачкама су била постављена са циљем да квантификују ниво летне активности и дистрибуцију на подручју истраживања. Резултати истраживања су улазни податак за модел ризика од судара.</p> <p>Истраживања гнежђења омогућавају процену броја присутних популација, значаја локације и помажу да се квантификују и процене утицаји узнемиравања и измештања популација.</p> <p>Идентификација и карактеризација критичних станишта се ради у складу са стандардом ИФЦ ПС6 и ЕБРД ПР6.</p>
Утицај на фауну слепих мишева	<p>Спроведен је свеобухватни програм праћења локалних и регионалних популација слепих мишева током периода од годину дана. Ово је укључивало:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Истраживање склоништа. • Мануелну детекцију активности на трансектима (детекција на трансектима), • Ултразвучну аудиодетекцију аутоматским системима позиционираним у нивоу тла (аутоматска детекција), • Ултразвучну аудиодетекцију аутоматским системима позиционираним на висини (детекција на висини).
Утицај на социо-економска питања	<p>Спроведена је анкета у вези прибављања земљишта на одабраном узорку власника који су земљиште продали Носиоцу пројекта. Циљ анкете је био да се утврди да ли је продајна цена била адекватна (у износу потпуне надокнаде трошкова) и на који начин је то утицало на економске услове власника земљишта. Током спроведених интервјуа, посебно су била значајна питања у којој мери живот људи на локалном подручју зависи од земљишта које је под утицајем пројекта.</p>
Утицај на пејзаж и визуелни утицај	<p>Спроведен је теренски и кабинетски рад. Зона утицаја је одређена као пречник од 30 km од позиције сваке ветротурбине. Зона теоретске видљивости је одређена рачунарским моделовањем на основу дигиталног модела терена. Теренски рад је обухватио обиласке потенцијалних визура, репрезентативних за утицаје ветропарка.</p>
Ефекат треперења сенке	<p>Зона утицаја је одређена као подручје од десет пречника ротора (1,700m) око сваке позиције ветротурбине. Модел треперења сенке је развијен коришћењем комерцијалног WindPro софтвера.</p> <p>Спроведен је теренски обилазак свих објеката за које је моделом предвиђено да ће бити изложени ефекту треперења сенке који је виши од препоручене вредности (30 часова годишње).</p>
Утицај на саобраћај и путеве	<p>Кабинетска анализа утицаја на саобраћај и путеве током изградње пројекта је обухватила:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Идентификацију постојећег саобраћајног оптерећења у зони утицаја, • Процену повећања саобраћајног оптерећења на локалним путевима током фазе изградње, • Квалитативну процену потенцијални утицаја, и • Предлог мера контроле и ублажавања негативних утицаја.
Утицај буке током рада ветротурбина	<p>Мерење уобичајеног нивоа буке је извршено током периода од четрнаест дана на пет репрезентативних локација у Мраморку, Долову и Баваништу. Резултати мерења су доведени у корелацију са подацима о брзини и правцу ветра добијених са метеоролошког стуба на локацији, у дневном и ноћном периоду.</p>

10 Налази Студије о процени утицаја на животну средину и социјална питања

Кључни фактори за избор локације ветропарка били су добар потенцијал ветра, пољопривредни карактер подручја и близина постојећег далековода 400 kV. За прикључење ветропарка на преносну мрежу неће бити потребна изградња далековода већ само трансформаторске станице (са једним трансформатором) и проширење постојећег прикључно-разводног постројења. Ветропарк ће трајно заузети врло малу површину земљишта, тј. више од 99% површине локације ће и задржати пољопривредну намену.

10.1 Производња електричне енергије из обновљивих извора

Сврха ветропарка „Чибук 2” (као и других ветропаркова у јужном Банату) је да допринесу смањењу зависности електроенергетског система Републике Србије од фосилних горива (посебно угља) и од увоза електричне енергије. Планирана инсталисана снага „Чибука 2” је 155 MW што је довољно да обезбеди снабдевање електричном енергијом за око 150.000 домаћинстава.

Планирана годишња производња „Чибука 2” је 430.000 MWh. Производњом из обновљивих извора ће се избећи емитовање око 401.000 t/годишње угљендиоксида који би био емитован производњом из конвенционалних извора енергије (термоелектрана).

10.2 Заузимање земљишта

Земљиште које ће дугорочно бити заузето за потребе ветропарка (нпр. темељни и манипулативни платои, приступни путеви) чини око 0,2% укупне површине локације. Око 10 хектара пољопривредног земљишта на локацији ће дугорочно изгубити пољопривредну намену.

10.3 Утицај на станишта, флору и фауну

Кључне мере за спречавање потенцијално штетних утицаја на популације птица и слепих мишева предложене су током рада на Студији о процени утицаја на животну средину и социјална питања и примењене су још у фази планирања пројекта (тј. у фази израде Плана детаљне регулације).

Након извршеног мониторинга и анализа за потребе Студије о процени утицаја и предложених додатних мера заштите за фазу изградње и рада пројекта, дошло се до следећих закључака:

- Изградња ветропарка неће имати значајан негативан утицај на локалну или регионалну фауну птица и слепих мишева. Потенцијално негативан утицај на гнезда мале колоније пчеларица присутне у лесним одсечима у зонама будућих приступних путева биће спречен. Земљани радови неће бити вршени у сезони гнезђења а по завршетку изградње биће формиран нове вертикалне лесне одсеци да би се омогућило будуће гнезђење ове заштићене врсте.
- Рад ветропарка неће имати значајан негативан утицај на заштићена подручја, станишта и популације флоре и фауне.
- Рад ветропарка може утицати на узнемиравање појединих врста птица али ће овај утицај бити занемарљив.
- Рад ветропарка може имати негативан утицај на шест врста слепих мишева али је значај овог утицаја оцењен као мали.

Рад ветрогенератора може утицати на узнемиравање појединих популација птица али нема индикација да би узнемиравање највећег дела присутних врста довело до измештања популација са подручја ветроелектране. Неколико потенцијалних изузетака је захтевало детаљнију анализу у Студији: препелица, пољска еја, степски соко и степска трептељка. Детаљна процена потенцијалног измештања показала је да би утицај на регионалне популације ових врста био **занемарљивог значаја**.

Смртно страдање птица се не може у потпуности избећи током рада ветротурбина. Процена ризика од судара које је урађена у склопу Студије показала је да ће негативан утицај на регионално осетљиве популације (еја мочварица, пољска еја, мишар, пчеларица, степски соко) бити **занемарљивог значаја**. Остале врсте чије је присуство констатовано на предметном подручју или нису подложне сударима са лопатицама или имају низак конзервациони значај. Иако се смртно страдање појединачних јединки ових врста не може у потпуности искључити, додатни морталитет не би значајно утицао на њихову популацију на локацији или регионалном нивоу.

Смртно страдање слепих мишева услед рада ветротурбина се такође не може у потпуности избећи. Утицај на морталитет за већину популација слепих мишева на локацији је процењен као **непостојећи**. Утицај на популације које су потенцијално осетљиве на рад ветрогенератора - патуљасте слепи мишић, белоруби слепи мишић, шумски слепи мишић, проседи ноћник, мали ноћник, обични ноћник је детаљно процењен у Студији. Резултати процене су показали да је утицај занемарљив и само из предострожности, да је могућ низак негативан регионални утицај који свакако **није значајан**. Ветротурбине бр. 33, 25 и 22 су позициониране у зонама важнијих ловних територија и летних коридора ових врста и потенцијално су најштетније.

Мониторинг смртног страдања популација птица и слепих мишева ће бити спроведен у трајању од једне до три године по почетку рада ветроелектране, у складу са захтевима међународних стандарда.

10.4 Социо-економска питања

Сви социо-економски утицаји који се односе на изградњу пројекта процењени су као утицаји **малог значаја**. Негативни утицаји се односе на заузимање земљишта, јер ће током изградње бити заузето до 10 ha пољопривредног земљишта. Такође, могуће је да ће бити уништено нешто од усева и оштећен коловоз на неким путевима током изградње. Сви остали социо-економски утицаји ће бити **позитивни** а односиће се на стварање могућности за запошљавање и локалне услуге, унапређење атарских путева што ће власницима земљишта олакшати приступ парцелама. Позитивни утицаји током изградње ће углавном бити краткорочни и локалног карактера.

Након примене мера за ублажавање предложених Студијом, негативни социо-економски утицаји током изградње ветропарка ће бити **занемарљиви**.

Основни позитиван економски утицај који ће ветропарк имати на локалну заједницу је кроз учешће општине Ковин у оствареној добити од произведене електричне енергије. Такође, Носилац пројекта ће у склопу свог друштвено одговорног пословања бити активно укључен у живот локалне заједнице у општини Ковин. Ови утицаји се могу оценити као **умерено позитивни**. Позитиван утицај малог значаја односи се на редовно одржавање атарских (приступних) путева које ће користити и власници пољопривредног земљишта. Потенцијални негативни утицаји су занемарљивог значаја (нпр. губитак прихода услед губитка пољопривредног земљишта). Позитивни утицаји током рада ветроелектране ће бити дугорочни и локалног карактера.

10.5 Утицај на пејзаж и визуелни утицај

Широк, отворен и равничарски предео на подручју пројекта представља добро одабрану локацију са аспекта утицаја на пејзаж и визуелног утицаја. Ветрогенератори ће бити доминантни у пречнику од око 2 km од локације и на том подручју ће бити остварен утицај на карактер пејзажа **великог до умереног значаја**. Како се удаљеност од ветроелектране буде повећавала, утицај на пејзаж ће се смањивати и постајати негативан утицај **малог до занемарљивог значаја**.

Са аспекта визуелног утицаја, у насељима најближим будућем ветропарку (Долово, Мраморак, Баваниште) негативан утицај ће бити **великог до умереног значаја**. Ветротурбине ће углавном бити видљиве са ободних делова насеља а многе визуре ће бити заклоњене вегетацијом или објектима. Са веће удаљености, у пречнику од 5 km у Долову, Баваништу и Делиблату, доћи ће до кумулативног утицаја „Чибук 2“ са постојећим ветрогенераторима „Чибук 1“. Овај утицај је оцењен као негативан утицај **умереног до ниског значаја**. Како се удаљеност од ветропарка буде повећавала, визуелни утицај ће се смањивати. На подручју Ковина, Скореновца и Гаја ветрогенератори ће бити видљиви само са обода насеља а њихов визуелни утицај ће бити **малог до занемарљивог значаја**.

Кључне мере ублажавања утицаја на пејзаж и визуелних утицаја спроведене су још у фази планирања просторног распореда ветрогенератора. Наменске мере унапређења пејзажа нису планиране.

У случају потребе, Носилац пројекта ће организовати садњу вегетације са функцијом застора за мали број домаћинстава најближих ветроелектрани (Мраморак, Долово, Баваниште). Ову меру ублажавања визуелног утицаја Носилац пројекта спровешће у консултацијама са становницима који буду изложени утицају. Садња вегетације ће укључити само аутохтоне врсте чији ће развој бити праћен у периоду од најмање пет година од садње.

Уколико предложене мере буду примењене, утицај на карактер предела и визуелни утицај ће бити сведени на прихватљив ниво - негативан утицај **умереног до малог значаја**.

10.6 Ефекат треперења сенке

Моделовање треперења сенке је показало да би препоручена гранична вредност од 30 часова/годишње била прекорачена на четири стално насељена објекта југозападно од Мраморка. Ови објекти би били изложени треперењу сенке услед рада ветрогенератора бр. 22, у трајању од 31 до 35 часова годишње. Такође, на истом подручју постоје четири објекта који би треперењу сенке били изложени дуже од 30 минута дневно (иако би на годишњем нивоу били изложени мање од 30 часова). Ефекат треперења би се јављао у зимском периоду, од новембра до фебруара, између 15:00 и 16:00 часова поподне.

Моделовање је указало и да би неколико стамбених објеката на северном ободу Мраморка било изложено кумулативном треперењу сенке услед рада планираног „Чибук 2“, планиране ВЕ „Ветрозелена“ и постојећег „Чибук 1“.

Значајно је нагласити да је софтверски модел треперења сенке конзервативан и да не узима у обзир вегетацију на терену. Стога се може претпоставити да ће реални ефекат треперења бити мањи од теоријског прорачуна.

За стално насељене објекте утицај треперења сенке би био **умерено значајан**.

За помоћне пољопривредне објекте као рецепторе ниске осетљивости утицај треперења сенке би био занемарљив, тј. **не би био значајан**.

Ублажавање ефекта треперења сенке је могуће применом различитих мера (уградња ролетни, постављање завеса, садња зеленила). Неке мере могу одговорати више а неке мање људима који су захваћени утицајем. Мере се свакако морају разматрати у сарадњи са овим људима. Уколико буду примењене мере за ублажавање треперења сенке предложене Студијом, ефекат неће прелазити препоручену годишњу граничну вредност и утицај **неће бити значајан**.

10.7 Утицај на саобраћај и путеве

Узимајући у обзир број тешких теретних возила која ће бити ангажована у фази извођења ветропарка, процењено је да би у најинтензивнијем периоду изградње број тешких камиона на 25 km дугој деоници од луке Дунав у Панчеву до скретања за Баваниште био повећан од 7 до 18%. Потенцијални утицај на саобраћај и транспорт би био привремен и краткорочан, тј. **негативан утицај занемарљивог значаја**.

Вангабаритни превоз компоненти ветрогенератора (лопатице, делови стуба, гондола) је предмет засебних прописа о безбедном уз обавезну полицијску пратњу са или без заустављања саобраћаја (у зависности од димензија терета). С обзиром на јасно дефинисане мере које се морају применити, потенцијални утицај вангабаритног транспорта компоненти ветрогенератора се **не сматра значајним** ризиком за безбедност саобраћаја.

Носилац пројекта ће у сарадњи са ЈП „Путеви Србије“, Управом саобраћајне полиције у Панчеву и Општином Ковин организовати и спроводити вангабаритни транспорт компоненти ветрогенератора. Пре почетка изградње биће урађен План управљања саобраћајем и транспортом којим ће бити дефинисани сви аспекти транспорта за потребе изградње.

Након примене свих мера ублажавања, могући су само мањи застоји возила који ће бити ограниченог трајања. Транспорт тешке механизације и возила би могао оштетити коловоз на неким деоницама, што ће бити санирано у најкраћем року. Не очекују се значајни утицаји саобраћаја и транспорта током изградње ветроелектране.

10.8 Утицај буке током рада ветротурбина

Резултати моделовања буке током будућег рада ветротурбина су показали да нивои буке за дан, вече и ноћ захтевани прописима Републике Србије неће бити прекорачени.

Моделом је установљено да ће граничне вредности захтеване стандардом Међународне финансијске корпорације (ИФЦ) бити прекорачене у ноћном периоду код малог броја стамбених објеката у Мраморку и Баваништу. Ова гранична вредност се односи на разлику између постојећег нивоа буке (без ветроелектране) и очекиваног нивоа буке када ветроелектрана буде радила. Та разлика, односно повећање буке не сме бити веће од 3 dB. Разлог због ког ће повећање буке бити веће од 3 dB је тај што је постојећи ниво буке током ноћи на овом подручју врло низак. На подручју Мраморка (али не и Баваништа) је већ присутан утицај и ветроелектране „Чибук 1“. Ниво буке током рада ветротурбина се може умањити пребацавањем неких ветротурбина у тихи режим рада, по потреби.

Уколико буду примењене мере за ублажавање утицаја буке предложене Студијом, негативан утицај буке ће бити **малог значаја**.

Моделовање буке је узело у обзир и планирани „Чибук 2” и „Ветрозелену” као и постојећи „Чибук 1”. Поређењем добијених вредности нивоа буке може се закључити да ће „Ветрозелена” више утицати на рецепторе на подручју Долова него „Чибук 2” и „Чибук 1”.

11 План укључивања заинтересованих страна

Иницијална верзија Плана укључивања заинтересованих страна (енг. *Stakeholder Engagement Plan*) је урађена још у фази Прелиминарне процене утицаја. Сврха Плана је била да се идентификују кључне заинтересоване стране за пројекат како би могли да изнесу своје мишљење о пројекту и пруже релевантне информације за даљи развој пројекта и процену социо-економских утицаја.

Значајно је истаћи да је Носилац пројекта успоставио успешну дугогодишњу сарадњу са заинтересованим странама током прве фазе развоја ВЕ „Чибук 1”.

План укључивања заинтересованих страна садржи следеће информације:

- Захтеве законских прописа Републике Србије и међународних стандарда по питању јавних консултација и објављивања информација о пројекту;
- Идентификација заинтересованих страна и особа на које пројекат може имати утицај;
- Приказ досадашњих активности укључивања заинтересованих страна;
- Будући програм укључивања заинтересованих страна, начин укључивања, потребни ресурси; и
- Механизам за решавање жалби који заинтересоване стране могу користити за упућивање жалби, притужби, коментара или питања Носиоцу пројекта.

План се редовно ажурира. Последња верзија Плана укључивања заинтересованих страна је доступна на интернет страници Носиоца пројекта: (<http://www.cibuk2.rs/>). План ће бити допуњаван новим информацијама и током наредних фазе развоја пројекта (припрема за изградњу, изградња, рад ветропарка). Све заинтересоване стране су добродошле да се упознају са Планом и да доставе своје коментаре на документ. Извештаји о досадашњим облицима сарадње и укључивања заинтересованих страна доступни су на интернет страници компаније (<http://www.cibuk2.rs/>).

На крају сваке године, План се допуњава новим прилогом у коме се извештава о свим догађајима спроведеним током године, учешћу заинтересованих страна и њиховим коментарима и кратким приказом свих жалби, ако их је било и начином на који су решене.

Главне идентификоване заинтересоване стране за пројекат ВП „Чибук 2” су становници локалних заједница у којима се реализује пројекат, посебно насеља најближа локацији пројекта – Мраморак и Баваниште (општина Ковин) и Долово (Град Панчево). Остале заинтересоване стране су власници земљишта које је откупљено за пројекат, организације цивилног друштва и удружења грађана, представници локалне државне управе и други имаоци јавних овлашћења.

Крај документа
